

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 3

Tema: Litteratur och etik: moraliska dilemman

Syfte

Syftet med detta prov är att bedöma elevernas förmåga att analysera och diskutera litterära verk utifrån etiska och moraliska dilemman. Genom att utföra både skriftliga och muntliga uppgifter ska eleverna visa sin förståelse för hur dessa teman framställs i olika litterära kontexter.

Centralt innehåll

Analys och tolkning av roman, novell, lyrik och dramatik med fokus på teman som etik och moral.

Betygskriterium (E)

Eleven kan med viss säkerhet göra en textnära analys av ett litterärt verk och dess teman.

(Gy11, Kursplan Svenska 3)

Prov

Faktafrågor

Antal poäng: 15

1. Vilken författare är känd för sin roman "Brott och straff"?
 - a) Albert Camus
 - b) Fjodor Dostojevskij
 - c) Leo Tolstoj
 - d) Anton Tjechov
2. Vad handlar Kjell Westös roman "Hägring 38" främst om?
 - a) Krigets konsekvenser
 - b) En kärlekshistoria
 - c) Moraliska val under en kris
 - d) En familjetragedi
3. Vilken av följande teman är centralt i "Den gamle och havet" av Ernest Hemingway?
 - a) Äventyr
 - b) Existentialism
 - c) Moraliska dilemman
 - d) Familjens betydelse

4. I vilken epok skrevs "Fröken Julie" av August Strindberg?
 - a) Romantiken
 - b) Realismen
 - c) Modernismen
 - d) Barocken
5. Vilken av följande karaktärer står inför ett moraliskt dilemma i Jean-Paul Sartres "Kryssning i mörker"?
 - a) En ung kvinna
 - b) En gammal man
 - c) En soldat
 - d) En läkare
6. Vad menas med begreppet "det moraliska valet"?
 - a) Att välja något utifrån personliga preferenser
 - b) Att fatta beslut baserat på etik eller moral
 - c) Att följa lagar och regler
 - d) Att göra val utan att tänka på konsekvenser
7. Vilket av följande verk handlar om identitet och moral?
 - a) "Pesten" av Albert Camus
 - b) "Siddhartha" av Hermann Hesse
 - c) "Mörkrets hjärta" av Joseph Conrad
 - d) "Stolthet och fördom" av Jane Austen
8. I vilket verk utforskas teman om makt och moral?
 - a) "1984" av George Orwell
 - b) "Den stora Gatsby" av F. Scott Fitzgerald
 - c) "Krig och fred" av Leo Tolstoj
 - d) "Den hemlige kampen" av Hjalmar Söderberg
9. Vilken typ av text är "Etik och moral" av Peter Strang?
 - a) En roman
 - b) En essä
 - c) En diktsamling
 - d) En novell
10. Vem myntade uttrycket "det moraliska dilemmat"?
 - a) Immanuel Kant
 - b) Sokrates
 - c) Friedrich Nietzsche
 - d) John Stuart Mill

Ordkollen

Antal poäng: 10

Beskrivning: Nedan listas ord och begrepp som följs av tre alternativa förklaringar. Du ska ringa in det alternativ som är korrekt.

Ord/Begrepp

1

2

3

Etik	Regler för sociala interaktioner	Studie av moraliska värden	Kulturens påverkan på individen
Moraliskt dilemma	En situation utan lösning	Ett val mellan två dåliga alternativ	En konflikt mellan lag och moral
Existentialism	En teori om det mänskliga tillståndet	En litterär genre	En typ av moralisk filosofi
Karl Marx	En filosof inom existentialismen	En politisk ekonom	En modernistisk poet
Realism	Känslomässigt uttryck i litteratur	En stil som avbildar verkligheten	En romantisk litterär stil
Postmodernism	En litterär epok med fokus på tradition	En stil som kännetecknas av ironi	En typ av romantik
Ämnesanalys	Analys av stil och språk	Analys av innehåll och tema	Analys av författarens liv
Humanism	Kulturens påverkan på mänskligt liv	En rörelse som värderar människan	En teori om kulturell utveckling
Symbolik	Visuell representation av känslor	En stilfigur i litteraturen	En typ av metafor
Metafor	En jämförelse utan "som"	En konkret beskrivning	En typ av berättarteknik

Resonerande frågor

Antal poäng: 20

Beskrivning: Besvara nedanstående frågor så bra du kan. Du kan skriva dina svar på baksidan.

1. Diskutera hur moraliska dilemman skildras i de verk ni läst. Ge exempel på konkreta situationer och hur karaktärerna hanterar dessa.
2. Vilka etiska teorier kan kopplas till de moraliska dilemman som uppstår i litteraturen? Förklara med exempel från specifika verk.
3. Hur kan litteraturen fungera som en spegel av samhällets moraliska och etiska frågor? Ge exempel på verk som belyser detta.
4. Vad innebär det att göra ett moraliskt val? Reflektera över detta utifrån texter ni har analyserat och koppla till aktuella samhällsfrågor.

Bedömning

Totalt antal poäng:

Betyg Poängkrav (antal poäng) Rätt i procent

E	30 (30%)	30%
D	40 (40%)	40%
C	50 (50%)	50%
B	60 (60%)	60%
A	75 (75%)	90%

Tags: [Gymnasiet](#), [Prov](#)